2024/3219

23.12.2024

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2024/3219,

12. detsember 2024,

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni osaliste komisjonis seoses küsimustega, mis puudutavad liidu institutsioone ja avalikku haldust

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 336 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Liit sõlmis Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) nõukogu otsusega (EL) 2023/1075 ([1]) seoses liidu institutsioonide ja avaliku haldusega ning nõukogu otsusega (EL) 2023/1076 ([2]) seoses küsimustega, mis puudutavad õigusalast koostööd kriminaalasjades, varjupaika ja mittetagasisaatmist, niivõrd kui need kuuluvad liidu ainupädevusse. Konventsioon jõustus liidu suhtes 1. oktoobril 2023.

(2) Konventsiooni artikli 66 lõike 1 kohaselt jälgib naistevastase vägivallaga ja perevägivallaga võitlemise ekspertgrupp (edaspidi „GREVIO“) konventsiooni rakendamist konventsiooniosaliste poolt. Konventsiooni artikli 68 lõike 3 kohaselt jagatakse GREVIO esmasele lähteolukorra hindamise menetlusele, mis käsitleb konventsiooniosaliste esitatud aruandeid konventsiooni sätete rakendamiseks võetavate seadusandlike ja muude meetmete kohta, järgnevad hindamismenetlused voorudeks (edaspidi „temaatilised hindamisvoorud“). Konventsiooni artikli 68 lõike 11 kohaselt võtab GREVIO vastu aruande ja järeldused asjaomase konventsiooniosalise võetud meetmete kohta. Konventsiooni artikli 68 lõike 12 kohaselt võib konventsiooni artikli 67 alusel loodud konventsiooniosaliste komisjon GREVIO aruande ja järelduste põhjal võtta vastu asjaomasele konventsiooniosalisele adresseeritud soovitusi.

(3) Esimene temaatiline hindamisvoor, mis puudutab usalduse loomist toetuse, kaitse ja õigusemõistmise kaudu („Building Trust by Delivering Support, Protection and Justice“), käivitati 2022. aastal ning see toimub aastatel 2023–2031. Selles käsitletakse 19 konkreetset konventsiooni sätet – täpsemalt artikleid 7, 8, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 25, 31, 48, 49, 50, 51, 52, 53 ja 56 – ning seda, kuidas on rakendatud konventsiooni neid sätteid, mida kohaldatakse ka liidu suhtes seoses liidu enda institutsioonide ja avaliku haldusega.

(4) Konventsiooniosaliste komisjoni sekretariaat esitas 2024. aasta septembris konventsiooniosalistele otsuse eelnõu IC-CP(2024)10 GREVIO esimese temaatilise hindamisvooru raames vastu võetud aruannete põhjal vastu võetavate soovituste kohta (edaspidi „otsuse eelnõu“). Otsuse eelnõuga nähakse ette kord konventsiooniosaliste komisjoni soovituste vastuvõtmiseks ja nende rakendamise järelevalveks ning see sisaldab soovituse näidist. Otsuse eelnõu arutatakse ja võimaluse korral võetakse see vastu konventsiooniosaliste komisjoni 17. koosolekul 17. detsembril 2024.

(5) Liidul on ainupädevus võtta konventsioonis sätestatud kohustusi seoses enda institutsioonide ja avaliku haldusega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 336 kohaldamisalas. Euroopa Liidu Kohus kinnitas oma arvamuses 1/19, ([3]) et oluline osa konventsioonist tulenevatest kohustustest, mis on seotud ennetus- ja kaitsemeetmete võtmisega, on sisuliselt liidule siduvad seoses tema avalike teenistujatega ning avalikkuse esindajatega, kes külastavad liidu institutsioonide, organite ja asutuste tegevuskohti ja hooneid.

([1]) Nõukogu 1. juuni 2023. aasta otsus (EL) 2023/1075 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta seoses liidu institutsioonide ja avaliku haldusega (ELT L 143 I, 2.6.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1075/oj).

([2]) Nõukogu 1. juuni 2023. aasta otsus (EL) 2023/1076 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta seoses küsimustega, mis puudutavad õigusalast koostööd kriminaalasjades, varjupaika ja mittetagasisaatmist (ELT L 143 I, 2.6.2023, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1076/oj).

([3]) Euroopa Kohtu 6. oktoobri 2021. aasta arvamus 1/19, Istanbuli konventsioon, ECLI:EU:C:2021:832, punkt 305.

(6) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel konventsiooniosaliste komisjonis võetav seisukoht, kuna otsuse eelnõuga määratakse kindlaks konventsiooniosalistele liidu institutsioonide ja avaliku haldusega seotud küsimustes esitatud soovituste vastuvõtmise ja rakendamise järelevalve kord. Need soovitused võivad otsustavalt mõjutada liidu õiguse sisu niivõrd, kuivõrd nad võivad mõjutada konventsiooni asjakohaste sätete tõlgendamist tulevikus.

(7) Otsuse eelnõuga nähakse ette, et soovitused piirduvad kõige pakilisemate mureküsimustega, mille GREVIO on oma aruannetes kindlaks teinud. Need küsimused hõlmavad puuduseid, mis nõuavad GREVIO arvates viivitamatut sekkumist ja millele viidatakse fraasiga „nõuab tungivalt“, ning küsimusi, mis tuleks GREVIO arvates lahendada lähitulevikus ja millele viidatakse fraasiga „soovitab tungivalt“, hõlmates konventsiooni kõiki peatükke.

(8) Otsuse eelnõuga nähakse ette, et konventsiooniosaliste komisjon teeb soovituste rakendamise üle järelevalvet, nõudes asjaomaselt konventsiooniosaliselt võetud meetmete kohta kirjaliku aruande esitamist kolme aasta jooksul pärast soovituste vastuvõtmist. Vastavalt otsuse eelnõule võib konventsiooniosaliste komisjon otsustada, et ta oma järelevalve raames rohkem meetmeid ei võta, et hoida ära kattumine GREVIO tulevaste temaatiliste hindamisvoorudega.

(9) Otsuse eelnõuga nähakse ette, et soovitustes soovitatakse asjaomasel konventsiooniosalisel rakendada GREVIO ülejäänud, vähem kiireloomulisi ettepanekuid, et kinnitada GREVIO järeldused tervikuna, ning kutsutakse kõnealust konventsiooniosalist üles GREVIOga dialoogi jätkama.

(10) Liit peaks nõustuma otsuse eelnõuga, kuna selles esitatud kord on kooskõlas konventsiooni artiklis 68 sätestatud lähteolukorra hindamise menetlusega, mis on olnud tulemuslik ja tagab kõigi temaatiliseks hindamiseks valitud sätete tõhusa rakendamise ja hoiab samal ajal ära järelevalveprotsesside kattumise.

(11) Seepärast peaks liidu seisukoht konventsiooniosaliste komisjonis olema toetada otsuse eelnõu, sealhulgas selle I liites esitatud soovituse näidise vastuvõtmist.

(12) Võimaldamaks vajalikku paindlikkust konventsiooniosaliste komisjoni koosolekul, tuleks ette näha, et konkreetsetes otsuse eelnõu muudatustes võib liidu nimel kokku leppida ilma nõukogu täiendava otsuseta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) artikliga 67 loodud konventsiooniosaliste komisjoni 17. koosolekul, on toetada konventsiooniosaliste komisjonis vastu võetavaid soovitusi käsitleva otsuse eelnõu IC-CP(2024)10 (edaspidi „otsuse eelnõu“), sealhulgas selle I liites esitatud soovituse näidise vastuvõtmist.

Artikkel 2

Kui järgmistes otsuse eelnõu I liite punktides ei ole võimalik kokku leppida eelnõus esitatud kujul, võivad liidu esindajad konventsiooniosaliste komisjonis ilma nõukogu täiendava otsuseta kokku leppida järgmistes muudatustes:

— punkt B: pikendada asjaomasele konventsiooniosalisele ette nähtud 3-aastast tähtaega konventsiooni rakendamiseks võetud meetmeid käsitleva kirjaliku aruande konventsiooniosaliste komisjonile esitamiseks;

— punkt C: jätta välja asjaomasele konventsiooniosalisele suunatud soovitus võtta meetmeid täiendavate GREVIO esimeste temaatiliste hindamisaruannete järelduste rakendamiseks;

— punkt D: jätta välja asjaomasele konventsiooniosalisele suunatud üleskutse jätkata GREVIOga dialoogi edusammude üle.

Liidu esindajad võivad konventsiooniosaliste komisjonis ilma nõukogu täiendava otsuseta teha otsuse eelnõusse, sealhulgas selle I liitesse, ka väiksemaid muudatusi, mis ei muuda oluliselt käesoleva otsuse artiklis 1 osutatud seisukohta.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 12. detsember 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

PINTÉR S.